

‘Trompet spelen is hetzelfde als zingen’

Jazzmusicus Eef van Breen combineert zang met trompet, en jazz met klassiek en theatermuziek

Trompettist Eef van Breen doet met zijn hoge stem en melodische lijnen denken aan Chet Baker. Zelf noemt hij Sjostakovitsj als bron: „Ik dwing mijzelf buiten de traditie te denken.”

Door AMANDA KUYPER

ROTTERDAM, 27 APRIL. Zijn hoge, dromerige stem doet denken aan Chet Baker. Maar ook zijn fluwelige trompetgeluid, aange naam dwarrelend of vurig dwingend, lijkt op de lyrische sound van de legendarische jazztrompettist. Trompettist en zanger Eef van Breen, de reïncarnatie van Chet Baker? Hij lacht er hard om in een Rotterdams café. Nee, hij probeert niet met opzet te klinken als de illustere musicus. Maar, voegt Van Breen er direct aan toe: hij laat het ook niet na.

„Ik snap de associatie wel”, zegt Van Breen. „Trompet en zang, een vrij hoge stem en een voorkeur voor melodische lijnen. Chet was een wereldster die nog steeds tot

de verbeelding spreekt. Klonk ik op sax als Coltrane, als Scott Lavarro op de bas, of Art Blakey op drums dan zou het daar minder over gaan.” Natuurlijk, hij bewondert Chet Baker. In 2000 organiseerde hij zelfs eens een herdenkingsconcert. En op Van Breens debuutalbum *Playing Games* staat de Baker-klassieker *The Thrill is Gone*. Het nummer leidt echter wel een eigen leven in een nieuw arrangement met dominante strijkepatronen. „Er zit minstens zoveel Sjostakovitsj in mijn muziek”, aldus Van Breen. Je doet hem dan ook echt te kort door hem een copycat te noemen.

Eef van Breen speelt trompet en zingt – vooral scat – in willekeurige volgorde. „Zingen of trompet maakt mij niet uit wat artistieke expressie betreft”, zegt hij. „Soms heb ik meer zin in de klankkleur van de stem. Dan weer wil ik juist iets zeggen op trompet.” De combinatie van beide maakt zijn jazz toegankelijk, bemerkt hij. „Als ik eerst wat zing kan ik daarna rustig een ingewikkeld Coltrane-nummer als *Giant Steps* in alle toonsoorten spelen. Dat begrijpen de

Toeter met strijkers

Jazztrompettist Eef van Breen (1978) verweeft op de cd *Playing Games* op natuurlijke wijze jazz, kamermuziek en theaterklanken. Met een opmerkelijk instrumentarium vlakkt hij de scheidslijn tussen jazz en klassiek weg: trompet, zang, bas, percussie, piano, harp, twee violen en een cello.

mensen sneller.”

De liefde voor trompet begon met Louis Armstrong. Niet toevallig een trompettist die ook zong. „Voor veel trompettisten geldt dat ze aardig kunnen zingen”, zegt Van Breen. „Alles wat trompettisten spelen, kunnen ze ook zingen. De intonatie komt overeen. Een trompetventiel doet niet zoveel als

ik die indruk. Het wordt pas iets als je met je mond de juiste spanning geeft.” Dat Van Breen zijn stem ook echt als instrument gebruikt komt eigenlijk door een oude blessure. Door een geknapte lipspier, waaraan hij uiteindelijk geopereerd is, was hij een jaar uit de roulatie. Hij is toen veel gaan zingen. „Uit geldnood meldde ik me in 1999 aan bij het Nationaal Jazz Vocalisten Concours. Ik won er tot mijn grote verbazing de tweede prijs.”

Hij is breed beïnvloed. Na een plaat van Miles Davis draait hij rustig strijkkwartetten, Stevie Wonder en Bulgaarse vrouwenkoren. Lang dacht hij na over zijn jazz. Deed uiteindelijk zelfs twee conservatoriumopleidingen. „Terugkijkend was mijn eerste studieperiode een dieptepunt. Ik deed op mijn zeventiende auditie in Arnhem en op mijn eenentwintigste eindexamen. In de tussentijdgende jaren vierde ik feest. Ik was stoned, speelde veel, maar studeerde nooit.”

Eenmaal afgestudeerd was hij blut en werkte bij de thuiszorg. „Op een dag lapte ik de ramen bij

een oude vrouw en hoorde trompettist Jarmo Hoogendijk op de radio. Ik zag mijzelf in de weerspiegeling van het raam en stopte abrupt.” Hij ging lesgeven en meldde zich aan bij het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. „Ik ben helemaal opnieuw begonnen. Ondanks mijn trompet was ik eigenlijk nog geen trompettist.”

Naast volledige instrumentbeheersing, dien je als beginnend jazzmusicus de beboptraditie te kennen. Dat kost tijd. „Maar het gevaar ligt op de loer dat je daar in blijft hangen en alleen maar gaat reproduceren”, zegt Van Breen. Door te schrijven voor theater en film werd zijn visie breder. Met de jazzformatie *The Trumpack!* maakte hij vorig jaar muziek tijdens het *Antonioni Project* van de Toneelgroep Amsterdam, een theaterbewerking van films van de Italiaanse filmmaker Michelangelo Antonioni.

„Charlie Parker zei ‘als het niet in je persoonlijkheid zit, komt het ook niet uit je toeter’. Ik heb altijd wel iets eigens in mijn spel gehad. Maar door het schrijven voor theater dwong ik mezelf buiten de ka-

ders te denken. Buiten de jazztraditie, uit de vorm. De mooiste stukken zijn gecomponeerd naar aanleiding van balletten, films of opera’s. Het inspireert om naar iets toe te schijven, om de essentie van een beeld te vangen.”

Vier composities uit het *Antonioni Project* kwamen op zijn cd terecht. Zoals de titeltrack, die een wat mystieke, onheilspellende sfeer ademt. „Een soort soundtrack bij een scène die zich afspeelt op een geheim high societyfeest met gemaskerde mensen. Er hangen een raar verleidings-sfeertje, net als in de film *Eyes Wide Shut*.”

Van Breen verafschuwt passieve musici op het podium en slappe aankondigingen. Dus voegt hij extra’s toe: een hoepelende actrice, een metershoge, houten blauwe driehoek of spannende belichting. „Ik heb een hekel aan spelen op routine. Ik wil dat de toeschouwer, juist ook in de jazz, een totaalconcert ondergaat.”

Concerten: 7 en 8/5 in Onze Lieve Vrouw, Amersfoort, en op 22/5 in Muis Sacrem, Arnhem.